

## FASCINAȚIA DREPTULUI

## Chipuri și portrete din lumea avocaturii românești

## ( I )

**Avocat dr. Dr. H. C.  
Iosif FRIEDMANN – NICOLESCU<sup>1</sup>**

Odă Avocatului

„Lumea Avocaturii” este o lume mirifică, mai bine zis este „o lume într-o lume”, un adevărat univers profesional și spiritual, în *PALATELE JUSTIȚIEI* de pe întregul mapamond.

Dreptul a fascinat din cele mai vechi timpuri, iar mulți dintre cei care au trecut pe la Facultatea de Drept, au devenit personalități ale culturii și civilizației societății omenești.

Pretutindeni în lume, Avocații sunt cei care mențin stindardul libertăților și drepturilor omului ca pe o făclie vie, în lupta cu nedreptățile și inechitățile sociale. În lupta continuă a Avocatului cu fărădelegile sociale, acesta apără OMUL și promovează progresul social.

În *SĂLI CU PAȘI PIERDUȚI* conștienți de rolul și locul lor în societate, Avocații își pun energiile creatoare în slujba progresului social, al afirmării Adevărului, Dreptății și Justiției în fiecare dosar pe care îl instrumentează.

Istoria profesiei de Avocat, este istoria acestui univers fantastic, a unei lumi minunate, fiindcă cine nu a trecut pe la Tribunal, într-adevăr a trăit degeaba.

Tribunalul este o lume în miniatură, este adevărata viață a unei societăți.

Reflectarea vieții sociale, culturale, economice și politice, se vede cel mai bine în hotărârile judecătorești pronunțate, care sunt oglinda legislației și a sistemului constituțional.

În cele ce succed câteva aspecte mai puțin cunoscute, care se constituie într-o provocare pentru elaborarea unei istorii complete a Avocaturii din perimetrul spiritualității

---

<sup>1</sup>Coordonator științific – Centrul de Istorie a Avocaturii din I.N.P.P.A.; Membru în Comitetul Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii – Filiala Argeș, de pe lângă Academia Română; Membru în Departamentul de Educație Juridică de pe lângă Consiliul U.N.B.R.; Prodecan al Baroului București; Membru în Consiliul director a Societății Române de Criminologie și Criminalistică; Membru în Consiliul Director a Asociației de Filosofie a Dreptului.

DacoRomânești, în care mulți dintre Avocații cu care m-am intersectat în ultimele trei decenii, sunt legende ale acestei minunate profesii: *Avocatura*.

În încercarea de a constitui o *galerie de portrete – chipuri și imagini – bronzurile profesiei*, în care voi creiona biografiile Avocaților care au intrat în legenda profesiei și a contemporanilor, prin contribuțiile lor la evoluția culturii juridice și a civilizației din România. O altă categorie a celor menționați, este cea care au ca ocupație avocatura, dar au excelat în alte domenii profesionale, în special în cultură și artă, dar și ca personalități publice.

*Bronzurile profesiei*, fiind una din sintagmele folosit de mult regretatul Maestru al avocaturii românești, Avocatul Constantin VIȘINESCU, o conștiință vie a avocaturii naționale timp de circa 65 de ani.

Desigur, nu toți avocații pe care îi vom aminti în cele ce succed au avut un rol în dezvoltarea profesiei, dar într-un anumit moment aceștia au fost membri ai Baroului.

În multe din localitățile din România, avocații și-au legat numele de istoria comunității, devenind simboluri ale culturii și civilizației, oameni ai Cetății.

Avocații sunt totodată oamenii din Cetate, cu plusuri și minusuri, ca oameni de cultură și de acțiune, în particular ca politicieni, în diverse partide ca orientare, acoperind întregul spectru politic, dar și ca oameni cu preocupări în universul lumii contemporane lor.

Avocații au fost și sunt avangarda unei națiuni moderne.

Eu voi scrie întotdeauna cu majuscule AVOCAT, așa cum scriu OM

O societate fără Avocați, care sunt și oameni de spirit, este deopotrivă o Sahară și o Siberie la un loc.

Țara fără Avocați este un deșert înghețat, unde noaptea nedreptăților și a abuzurilor bântuie și unde se stinge pentru totdeauna viața prin moartea libertăților. Acolo unde viața Omului încetează să mai existe ca valoare supremă a societății, este locul în care lipsesc Avocații.

Atunci când pledoaria Avocatului nu este ascultată, flacăra demnității umane pălește și nedreptățile ajung să domine în societate.

Indiferent de culoarea dictaturilor, s-a încercat subordonarea Avocaților pentru a da impresia că libertățile sunt respectate, însă abuzurile au continuat generând o falsă „justiție”.

Drepturile Fundamentale ale Omului s-au născut din strădania Avocaților în lupta lor zilnică pentru *Dreptate, Adevăr și Justiție*.

Avocatura din perimetrul DacoRomânesc nu a format obiect de studiu și nici de cercetare științifică într-un cadru instituționalizat unitar, însă preocupările Avocaților pentru istoria profesiei lor se regăsesc în multe eseuri, în revistele profesionale, în numeroase lucrări originale, iar astăzi și pe sitte-urile Barourilor.

În ultimii ani, s-au publicat în revistele profesionale cât și în lucrări colective, eseuri dedicate istoriei acestei minunate profesii de credință, care este AVOCATURA.

În cele ce succed, creionăm aspecte mai puțin cunoscute din biografiile unor Avocați care în diverse perioade istorice au fost recunoscuți pentru rolul jucat în societate și în profesie, cât și crâmpie din deceniile de avocatură, în care personal am fost mereu prezent în Sălile cu pași pierduți din Palatele de Justiție ale României.

Cele ce succed, sunt deopotrivă mărturia mea – după aproape patru decenii de exercitare a profesiei de Avocat – și relatarea celor auzite de mine din povestirile marilor Maeștri ai profesiei, dar și date pe care le-am găsit în lucrări și documente de arhivă.

Fascinația Dreptului este un domeniu minunat și mult prea puțin explorat din perspectiva uneia dintre cele mai frumoase profesii din lume anume: Avocatura.

Istoria dreptului românesc și evoluția sistemelor constituționale consemnează aportul la dezvoltarea societății, a unor persoane și al unor personalități care întâmplător sau nu, au fost (și) Avocați.

Vocația profesiei de AVOCAT este una de ARISTOCRAT și totodată de BOEM.

Profesia de Avocat este un poem; un poem al vieții sociale, pe fondul unei solide pregătiri profesional – științifice și al unei etici colegiale inconfundabile, a unei confraternități specifice acestei profesii unice, prin educație și mentalitate.

Avocatului este primul intelectual din cetate.

Mentalitatea acestei profesii este de origine divină, fiindcă Avocatul este mereu alături de Om. De Omul care se află într-o competiție cu Justiția, în slujba Adevărului și a Justiției.

Omul este ființa care este asemenea creatorului, fiind după chipul și asemănarea acestuia, iar Avocatul apără ființa umană care este de creație divină.

Poezia profesiei este una inconfundabilă, dar de un realism rece și poate de multe ori filosofia socială percepută de Avocat este crudul adevăr al lumii în care acesta trăiește.

Această vocație profesională înăscută, este incompatibilă cu ideile de egalitarism social în profesie sau cu conceptul de sindicat profesional, deoarece individualitatea personalității Avocatului și egocentrismul său (în sensul bun al noțiunii), sunt cele ce dau

înalță CLASĂ personalității inconfundabile și irepetabile a fiecărui Avocat, în fiecare epocă istorică.

Avocatul de carieră este primul intelectual din Cetate, el este totodată omul de aleasă cultură; În mentalitate, el este deopotrivă conservator, dar în același timp în avangarda societății, fiind conștiința vie a societății în care trăiește.

Cei proveniți în Avocatură din alte profesii, nejuridice, au viziuni și mentalități diferite asupra Adevărului, Dreptății și Justiției, decât Avocatul de carieră.

Lupta cu sistemul social, lupta cu mentalitățile retrograde ale societății, lupta în general este apanajul Avocatului, menirea sa este de a fi în avangarda spiritualității societății în care trăiește, afirmându-se printr-o luptă continuă și neobosită pentru nou și pentru progres, totodată conservând ceea ce este progresist în societate.

Avocatul – adevărat – este parte din elita gândirii umanității.

Desigur, astăzi Avocatura din perspectiva crizei mondiale de capital, cunoaște și unele scăderi, care afectează de multe ori și substanța profesiei.

Din păcate pentru mine, care sunt AVOCAT de CARIERĂ, constat că percepția multora este profund greșită despre profesia de Avocat, a artei Avocatului în *Pantheonul Justiției*, aceasta fiind de multe ori privită ca o piață a muncii, care conduce la dispariția poeziei profesiei. Pe fondul apariției așa zisei „inteligențe artificiale” asistăm astăzi la zdruncinarea fundamentelor profesiilor clasice, care au la bază o anumită etică.

Profesia de Avocat este la fel de veche, poate chiar mai veche decât cea de magistrat, iar originea ei este una de natură divină, pentru că trebuie să apere OMUL, ființa umană și demnitatea umană, în fața unei societăți de regulă prost clădită, indiferent cine o clădește.

AVOCATUL apără creația divină absolută: OMUL.

AVOCATUL este un SACERDOT, misiunea profesiei este SACRĂ în TEMPLELE JUSTIȚIEI care sunt PALATELE de JUSTIȚIE, la fel de mărețe ca și catedralele în care se săvârșesc ritualuri sfinte.

Corifeii avocaturii românești, pe care am avut șansa să-i cunosc în *Sălile cu pași pierduți* din *Palatele de Justiție*, palate create pentru a fi *Temple ale Dreptății*, în cele aproape patru decenii de profesie, au susținut pe bună dreptate că AVOCATURA este MAGISTRATURA de BARĂ.

## A V O C A T I I

Voi începe periplul nostru cu una dintre cele mai interesante și complexe personalități ale avocaturii din România, cu un loc bine definit în istoria profesiei de Avocat și a evoluției spiritului profesiei.

### ELLA NEGRUZZI

Personalitate emblematică a avocaturii naționale, considerată a fi prima femeie AVOCAT pledant din România<sup>2</sup>.

A fost obligată să lupte din greu cu o societate tributară unei gândiri învechite, în care femeia nu avea nici un drept în spațiul public.

Profesia de Avocat era rezervată numai bărbaților până la ELLA NEGRUZZI.

S-a impus în viața publică românească prin succesul repurtat împotriva sistemului și a rămas în istoria profesiei ca fiind prima femeie Avocat pledant din ROMÂNIA, un simbol al profesiei sale pentru colegii avocații de astăzi.

Educația și formarea sa intelectuală au fost desăvârșite în cadrul Facultății de Drept din Iași, al unui oraș cu o spiritualitate cosmopolită inconfundabilă, o importantă capitală a culturii naționale.

În anul 1914 a solicitat înscrierea în Baroul Iași, cerere care i-a fost respinsă, cu motivarea, că femeile nu au drept de vot în societate în raport de dispozițiile Codului Civil, iar Avocații trebuiau să voteze în raport de legea de organizare a profesiei de Avocat.

ELLA NEGRUZZI nu a dezarmat.

Era o bună cunoscătoare a sistemului juridic și al celui judiciar din România. Astfel că, s-a judecat mai mulți ani cu structurile profesiei, iar la capătul luptei, s-a înscris în Baroul Covurlui<sup>3</sup>, iar din 1919 a fost înscrisă ca Avocat în Baroul București.

Lupta dusă de ELLA NEGRUZZI nu a vizat direct structurile profesiei, Baroul, ci mentalitatea începutului de veac XX, când femeile nu erau încă egale în drepturi cu bărbații. Codul Civil din vremea ei consacra inegalitatea femeii în raport cu bărbatul în materia drepturilor civile.

În „*Almanahul MARIANA*” din 1946 apărut la București<sup>4</sup> am găsit o informație neconfirmată din alte surse, anume ca an de debut în profesia de Avocat a ELLEI NEGRUZZI, fiind anul 1923.

<sup>2</sup> Născută în Județul Iași (în satul Hermeziu) la 11 Septembrie 1876, s-a stins din viață la 19 Decembrie 1949.

<sup>3</sup> Reședința Județului Covurlui era orașul Galați.

ELLA NEGRUZZI era prezentată în "*Almanahul MARIANA*" într-un articol intitulat semnificativ "*Românice care au îndrăznit*" scris de Alice Gabrielescu<sup>5</sup>, articol ilustrat cu o fotografie a celebrei Avocate (*unica publicată în presă, din cercetările noastre*), pledând la bară în Palatul de Justiție din București, captivând atenția colegilor din Baroul București și deopotrivă atenția magistraților (se pare) de la Curtea de Casație și Justiție.

ELLA NEGRUZZI a militat pentru egalitatea de șanse a femeilor într-o Românie conservatoare, a înființat în calitate de Președinte – fondator, Asociația "*Emanciparea femeii*", având drept scop declarat:

*"emanciparea femeii în perspectiva participării acestora în toate domeniile vieții sociale și ocuparea de funcții în raport cu pregătirea și capacitatea fiecăreia, nu pe criterii discriminatorii."*

Asociația s-a preocupat și de emanciparea femeilor din mediul sătesc, unde erau cele mai multe femei, inițiind cămine culturale pentru educarea femeilor. Mediul rural, era la acel moment un tezaur al energiilor feminine, care au contribuit la păstrarea tradițiilor etosului național, la transmiterea elementelor de etică familială.

A înființat asociația "*Frontul feminin*" (1936), organizând numeroase întruniri și conferințe menite să contribuie la antrenarea femeilor în acțiunile de luptă pentru apărarea drepturilor politice, economice, sociale și culturale, într-o lume a bărbaților.

Considerându-se un om al timpului său, s-a înscris în organizația militantă "*Grupul Avocaților democrați*", asociație înființată în 1935, grupare cu vederi democratice, de centru stânga, ca o reacție la politica de extremă dreaptă.

Ziarele timpului au consemnat în multe din marile procese ale militanților socialiști printre Avocați și pe ELLA NEGRUZZI, prezentă alături de alți Avocați de renume ai vremii.

La alegerile parlamentare din anii '30 a candidat pe listele Partidului Național Țărănist.

A fost o Avocată care s-a afirmat în profesie și în societate, ca militantă pentru drepturile și libertățile clienților ei.

Aceasta este una dintre cele mai mediatizate personalități feminine ale profesiei de Avocat, la începuturile avocaturii moderne din perimetrul DacoRomânesc, însă există nenumărate biografii feminine care sunt tot atâtea repere ale acestei profesii și care au realizări profesionale de excepție, întrecându-i de multe ori pe colegii bărbați.

---

<sup>4</sup> Pagina 98.

<sup>5</sup> Prozatoare și traducătoare, născută în 1899 la Bârlad.

ELLA NEGRUZZI a rămas în conștiința contemporanilor săi ca o colegă desăvârșită, moral și profesional, un reper al vremurilor în care a trăit.

O altă colegă care a fost înscrisă în Barou<sup>6</sup> ca Avocat, încă din 1891 (după unele surse documentare), a fost

### **SARMIZA BILCESU (căsătorită) ALIMĂNIȘTEANU**

SARMIZA BILCESCU<sup>7</sup> este cea care a spulberat la Paris un mit, cel al bărbaților studenți la Facultatea de Drept.

Acest mit era unul planetar la acel moment, fiindcă numai bărbații aveau după tradiție, îngăduința de a studia la universități.

A luptat cu un sistem, dar a câștigat. Câștigul ei fiind ulterior fructificat de profesia de Avocat de pretutindeni.

SARMIZA BILCESCU este prima studentă din lume la o Facultate de Drept, totodată este prima femeie licențiată în Drept.

Deține în palmares și mențiunea că este prima femeie din lume, care a obținut titlul academic de Doctor în Drept, la Paris în 1890, cu teza: "*Condiția legală a mamei în dreptul roman și dreptul francez*", tema tezei fiind simbolică și totodată semnificativă în raport de drepturile femeii de la acel moment.

A trăit într-o epocă în care femeile nu aveau drepturi civile depline, drepturile sociale erau incomplete și nu aveau nici drepturi politice egale cu cele ale bărbaților.

La înscrierea la Facultatea de Drept din Paris a existat un argument de logică afirmat de Sarmiza Bilcescu, care a răsturnat vechile cutume ale Universității dominate de bărbați:

*"Într-o țară în care chiar și pe ușile închisorilor stă scris: Libertate, Egalitate, Fraternitate, nu puteți împiedica o femeie să se instruiască, doar pentru că este femeie".*

Această primă pledoarie a Sarmizei Bilcescu, a remodelat lumea universitară mondială din temelie.

S-a înscris în Baroul București<sup>8</sup> în 1891, dar nu a profesat niciodată ca și Avocat la bară în accepțiunea de astăzi, dând numai consultații. Această informație istorică o avem

<sup>6</sup> Decan al Baroului la aceea vreme era Avocatul Take IONESCU, (născut la 13 Octombrie 1858, în Ploiești, decedat la 22 Iunie 1922, la Roma) a fost un om politic, deputat și ziarist, a fost Prim-Ministru al României în perioada 1921 – 1922.

<sup>7</sup> S-a născut în anul 1867 și a viețuit până în anul 1935

<sup>8</sup> Se numea Baroul Ilfov.

din lucrarea "MUSEUM – studii și comunicări" "Muzeul Viticulturii și Pomiculturii – Golești, 1993 – 2005, volumul V <sup>9</sup>".

Încă o premieră națională absolută: a fost prima femeie Avocat de consultanță, din România (și după informațiile noastre, prima din lume).

Amintim că SARMISEGETUZA (prin comprimare Sarmiza, iar în familie Miza) BILCESCU ALIMĂNIȘTEANU este prima femeie din Regatul România care a făcut parte dintr-un Consiliu de administrație, anume, la Societatea Anonimă "CARTEA ROMÂNEASCĂ", una dintre cele mai prestigioase edituri naționale din perioada interbelică a secolului trecut.

A fost Președinta Federației Femeilor Universitare din România, iar la alegerile din anii '30 a candidat pe listele Partidului Național Liberal.

Beneficiind de aprecierea mediilor intelectuale și totodată ale aristocrației naționale, a predat lecții de limba română viitoarei Regine Maria a României.

Între Avocata Sarmiza Bilcescu Alimănișteanu și Regina Maria<sup>10</sup> a României s-a născut o prietenie sinceră și statornică. Regina vizitând-o pe Avocată la Românești – Câpungul Muscel, în 1935 când aceasta era grav bolnavă.

Printre românii din jurul României, așa cum spunea savantul de renume mondial, profesorul Nicolae IORGA<sup>11</sup>, este și prima femeie Avocat din teritoriul românesc numit Basarabia (teritoriu răpit în urmă cu peste 200 de ani, în 1812 de către Rusia țaristă).

### **EUGENIA CRUȘEVAN**

Din puținele date pe care le-am avut la îndemână, se poate configura o scurtă notă biografică.

EUGENIA CRUȘEVAN era descendenta unei familii cu rădăcini nobile<sup>12</sup>, fiica notarului Epaminond Crușevan. Este absolventă a liceului din Chișinău, iar în 1918 a absolvit Facultatea de Drept a Universității din Moscova.

Este înscrisă în Baroul din Chișinău începând cu 17 Octombrie 1919 (conform periodicului *Cuvântul dreptății*, un ziar zonal). La cedarea Basarabiei în 1940 se refugiază în teritoriul liber al Regatului România, nedorind să rămână sub cizma sovietică invadatoare. Va practica avocatura în Buzău, ulterior se mută la Timișoara, unde va rămâne tot restul vieții<sup>13</sup>.

<sup>9</sup> Editura Pământul Golești – Argeș, 2006, pag. 481 – 487.

<sup>10</sup> Regina Maria a României (29 Octombrie 1875, Eastwell Park, Ashford, Kent, Anglia – 18 Iulie 1938, Castelul Pelișor - Sinaia, Regatul României)

<sup>11</sup> Fiul Avocatului Nicu Iorga din Botoșani.

<sup>12</sup> Născută în orașul Fălești, județul Bălți în 1889.

<sup>13</sup> Decesul survine la 11 Martie 1976.

Are și activitate socială, dedicată mișcării feministe, fiind Secretar al *Societății Femeile Române*, din România Mare, asociație constituită în vederea sprijinirii emancipării femeilor pentru obținerea de drepturi politice și sociale.

Destinul promițător al acestei colege a fost distrus ca atâtea alte destine, de vicisitudinile geo-politice și de expansiunea ilegală a *imperiului sovietic*, *continuator al politicii imperiului țarist*, de anexare prin forță a unor teritorii care nu au aparținut niciodată slavilor, în care au schimbat artificial ponderea populației pentru a crea o falsă majoritate.

Venirea Eugeniei Crușevan în teritoriul liber românesc, va conferi un plus de culoare multiculturalității avocaturii din Buzău și din Timișoara.

Din 1994, un an al deschiderii în Republica Moldova, în zona centrală a Chișinăului există o stradă care poartă numele primei femei Avocat din acest străvechi perimetru DacoRomânesc.

De foarte curând, mass-media din Banat, a relatat un eveniment de primă mărime din viața Baroului Timiș.

Avocata **RELLA FELLER**<sup>14</sup> născută la Cernăuți în 1914, a fost serbată la împlinirea frumoasei vârste de 100 de ani.

Era absolventa a facultăților de Drept și de Filologie din Cernăuți, iar după stagiatură, în 1945 s-a refugiat la Timișoara. A activat în Baroul Timiș – Torontal din 24 Noiembrie 1945, ulterior în cadrul Colegiului de Avocați Timiș, pensionându-se în anul 1975 după 30 de ani de activitate fructuoasă în profesia de Avocat.

Decanul de vârstă al avocaturii din România (*la acest moment*) a fost Avocatul **ION PODAȘCĂ** născut în anul 1911, și care a decedat la vârsta de 104 ani.

A fost avocat în procesul intelectualilor, fiind apărătorul lui Constantin Noica.

A absolvit Facultatea de Drept din București, după ce inițial a absolvit Facultatea de istorie, avându-l printre profesori pe savantul de renume mondial, profesorul Nicolae IORGA, despre care spunea că era o persoană extrem de agreabilă, de la cursurile căruia nu a lipsit niciodată. Poate că relatările activității parlamentare a lui Nicolae Iorga, l-au determinat pe ION PODAȘCĂ<sup>15</sup> să se îndrepte și către Facultatea de Drept din București.

### **Rodica Ojog-Brașoveanu**

<sup>14</sup> A decedat la începutul anului 2016 la venerabila vârstă de 102 ani.

<sup>15</sup> Născut la 20 Octombrie 1911, în Baicoi, studiile primare și gimnaziale în localitatea natală, liceul la București. A urmat Facultatea de Istorie, ulterior din 1933 a urmat Facultatea de Drept din București, în 1935 s-a înscris în Barou.

Cea care a fost numită „*Agatha Christie a României*” a fost Avocat în Baroul București aproape un deceniu.

Celebră scriitoare de romane polițiste, cea care a îmbogățit literatura românească, era fiica Avocatului Victor Ojog din Baroul București.

Rodica Ojog-Brașoveanu<sup>16</sup> a publicat 35 de romane, în majoritate polițiste, dar și câteva istorice și unul științifico-fantastic, a fost autoare a unor scenarii de film pentru televiziunea română.

A fost căsătorită cu talentatul actor al Teatrului Național din București, Cosma Bașoveanu<sup>17</sup>, din „Generația de Aur” a teatrului românesc.

\*

Din punct de vedere istoric, unul dintre apărătorii drepturilor românilor din rândul vechilor<sup>18</sup>, poate fi socotit ca fiind Avocat, fiindcă a practicat avocatura în forma sa primară, aceea de *apărător*, a fost:

### **TUDOR VLADIMIRESCU**

Breasla Avocaților poate revendica fără a greși, pe eroul Revoluției din 1821, a cărui jertfă a readus domniile pământene în Țările Române, în locul celor fanariote.

Odată cu revenirea la domniile pământene, s-a impus ideea modernă de domnie pe termen 7 ani, nu pe viață, însă tulburările geo-politice nu au putut menține acest deziderat, al domniei limitate în timp la 7 ani.

TUDOR VLADIMIRESCU a fost și apărător al intereselor unor persoane fizice, proprietari de moșii, în fața unor instituții cu activitate jurisdicțională. Cei care au apelat la TUDOR VLADIMIRESCU pentru a le apăra drepturile, știau că acesta este un aparător de profesie, pe care în acest sens l-au mandatat să-i reprezinte în fața autorităților jurisdicționale ale vremii.

TUDOR VLADIMIRESCU nu a fost un *jălbar*, ci apărător în sensul modern al noțiunii.

S-a născut în județul Gorj, în satul Vladimiri, dintr-o familie de moșneni (clasă de mijloc de mici proprietari de pământuri, din zona rurală).

---

<sup>16</sup> Născută la 28 August 1939 în București, decedată la 2 Septembrie 2002.

<sup>17</sup> Născut la 24 Noiembrie 1935, în Gura Humorului, județul Suceava, decedat la 20 August 1981, în București.

<sup>18</sup> VEKIL, Avocat în limba turcă; arhaism.

A învățat carte și limba greacă în casa boierului aromân Ioniță Glogoveanu, din Craiova, care a intuit că Tudor este extrem de inteligent, motiv pentru care l-a pregătit pentru funcția de administrator de moșie și totodată l-a angrenat în negoțul de vite.

Administrator de moșie, cunoștea bine pravilele și dreptul cutumiar, era primul care apăra proprietatea boierului care l-a investit cu această funcție administrativă de mare încredere. Administratorul de moșie, cunoștea toate reglementările administrative care guvernau zona în care se afla moșia și totodată dreptul cutumiar care reglementa dreptul de proprietate.

TUDOR VLADIMIRESCU a avut și el avere proprie, pământuri și a făcut comerț pe cont propriu.

A intrat în rândurile pandurilor – armată cu obligații semipermanente – calitate în care participă la războiul ruso-turc din 1806 – 1812, fiind recompensat de oficialitățile imperiale rusești cu *Ordinul de cavalerie*, *Ordinul Vladimir*, clasa a III-a.

În 1806 este numit *VĂTAF de PLAI* la Cloșani, cu atribuții similare de administrator al unui district de munte<sup>19</sup>, funcție administrativă pe care o va deține până în 1820.

În perioada 14 Iunie – 26 Decembrie 1814 a efectuat o călătorie la Viena, întâmplător sau nu, chiar în perioada Congresului de Pace de la Viena (1814 – 1815), pentru a lichida moștenirea soției lui Nicolae Glogoveanu (fiul lui Ioniță Glogoveanu), decedată la Viena, cât și pentru a-i aduce în țară fetița, acționând în baza unui mandat, ca împuternicit al boierului.

TUDOR VLADIMIRESCU – se pare că era și cunoscător al limbii germane – fiindcă va urmări problemele politice care erau în dezbatere în Viena anului 1814 și care priveau în mod particular Țările Române.

La începutul anului 1815 garnizoana otomană din raiaua Ada – Kaleh "cutreierase" județele Mehedinți și Gorj, iar în incursiunea acesteia au distrus și gospodăria lui TUDOR VLADIMIRESCU din Cerneți, de unde îi luaseră bucate și bunuri.

TUDOR VLADIMIRESCU putem afirma că a profesat de facto avocatura, în forma și cu rigorile Secolului XIX.

A fost prezent în capitala Țării Românești pentru susținerea unui proces, în fața *Divanului domnesc* având ca obiect o moșie, dar și în fața Divanului de la Craiova.

*Divanul domnesc*, era o instituție administrativă formată din marii boieri, cu dregătorii sau fără dregătorii, care avea și atribuții jurisdicționale în anumite materii, un fel de Curte de Apel pentru cauzele privitoare la dreptul de proprietate asupra pământurilor și pădurilor, a moșiilor. Proprietatea în majoritate fiind una imobiliară, de

<sup>19</sup> Similar cu funcția de astăzi de Subprefect.

natură agrară și silvică, procesele aveau o miză importantă, astfel că o persoană care cunoștea pravilele și cutumele locului, trebuia să reprezinte interesele proprietarilor în fața instanțelor.

Mai amintim din activitatea sa de apărător al ideii de emancipare națională, că TUDOR VLADIMIRESCU aflând că mișcarea Eterică v-a porni lupta de eliberare națională a Greciei, va încerca exploatarea acestui moment tactic și strategic prielnic, pentru a ridica poporul Țării Românești la luptă, sens în care are numeroase contacte secrete cu reprezentanții conducerii Eterice pentru o eventuală luptă comună, astfel ca pandurii să preia lupta națională din Țara Românească. A semnat o înțelegere cu *Comitetul de oblașduire* prin care TUDOR urma să ridice „*norodul la armă*”, având drept unic țel înlăturarea regimului fanariot.

„*Proclamația de la Padeș*” a speriat marea boierime din Țara Românească, care trimite trupe pentru a-l opri, fiindcă TUDOR a declarat că „*patria se cheamă poporul, iară nu tagma jefuitorilor*”.

TUDOR a avut o intrare triumfală în București în primăvara anului 1821, unde conduce „*adunarea poporului*”, practic în acel moment era conducătorul vremelnice și de facto al Țării Românești, fiind aclamat de popor cu apelativul „*Domnul TUDOR*”.

Revenind la activitatea care ne interesează din perspectiva studiului nostru, susținem că TUDOR VLADIMIRESCU a fost „*apărător*”, adică Avocat în accepțiunea de astăzi, pentru că a exercitat de facto profesia de apărător în fața unor instanțe administrative cu atribuții jurisdicționale la vremea respectivă, anume: Divanurile domnești, locale și în fața celui central din capitala Țării Românești, în cadrul unor proceduri administrativ-jurisdicționale.

Divanuri domnești, tranșau definitiv conflictele privitoare la proprietatea asupra moșiilor și care în unele situații aveau și atribuții legislative regionale.

Sunt bine cunoscute cazurile în care locuitorii din Gorj și Mehedinți au apelat la serviciile lui TUDOR VLADIMIRESCU pentru tranșarea litigiilor de proprietate, ivite între ei cu privire la hotărnicia moșiilor și vecinătatea proprietăților.

TUDOR VLADIMIRESCU reprezenta în calitate de apărător al locuitorilor, interesele acestora în fața autorităților administrative privitor la drepturile lor, în raport cu alți proprietari, deci exercita efectiv profesia de Avocat.

Sunt cunoscute situațiile în care TUDOR VLADIMIRESCU a apărat interesele locuitorilor din cele două județe ale Olteniei, în fața Divanurilor domnești de la Craiova și a celui din București în diverse procese privind proprietatea și drepturile asupra moșiilor.

A acționat în interesul moșnenilor din Podenii Mehedințului și împotriva încălcării hotarelor moșiilor de către stăpânirea austriacă prin mutarea pietrelor de hotar, astfel că

s-a implicat și într-un proces privitor la dreptul de proprietate în raporturi de drept internațional public și privat.

TUDOR VLADIMIRESCU a fost și un Avocat al neamului său, ale cărui drepturi la libertate și independență le-a apărât cu prețul vieții sale.

Sacrificiul acestui *Avocat al neamului* său a dat roade, domniile fanariote au fost înlăturate definitiv, revenindu-se la domniile pământene, de câte 7 ani (poate este semnificativ, mandatul Președintelui Republicii Franceze, care actualmente este de 7 ani).

În periplul nostru, urmează una dintre cele mai importante personalități ale istoriei naționale, Avocat de profesie, cu studii de Drept la Facultatea de Drept a Universității din Cluj.

### AVRAM IANCU

Perimetrul DacoRomânesc nu a avut o istorie rectilinie, de multe ori evoluția sistemelor constituționale a condus la dezvoltări influențate geo-strategic și geo-politic inegal.

Avocatul AVRAM IANCU a fost apărător al drepturilor naționale ale Românilor din *Tara Românească a Transilvaniei*, când această parte a spațiului spiritual DacoRomânesc s-a aflat sub jugul ocupației sinistre a Austro-Ungariei, ocupație care a condus la stagnarea dezvoltării culturii și civilizației naționale pentru scurte perioade de timp. Avocații au determinat depășirea stagnării, prin activitatea lor profesională, socială și politică, ca dimensiunea culturii și civilizației acestui perimetru geografic să depășească momentele potrivnice dezvoltării.

Spiritul profesiei de Avocat, a menținut în întregul perimetru al Transilvaniei valorile culturii naționale și a transmis dorința de unitate națională în cadrul unui stat unitar.

În spațiul Transilvaniei – multimilenar teritoriu DacoRomânesc – au rămas în istorie și alte nume de Avocați contemporani cu Revoluția din 1848: Ion BRAN de la Brașov, Ion BARDOSSI, Constantin SECĂREANU, Petre DOBRA, Ion BUTEANU, ș.a., dar cel mai cunoscut a fost *Regele Munților, Craiul AVRAM IANCU*, unul dintre cei mai importanți Avocați din istoria noastră națională.

Născut în 1824 la Vidra de Sus, fiul lui Iancu și Maria Gligor, urmează Liceul catolic de la Cluj.

Este absolvent al *Facultății de Drept din Cluj* și îl regăsim funcționând ca *AVOCAT* pe lângă Tabla regală<sup>20</sup> a Transilvaniei, instanță judecătorească din Târgu Mureș<sup>21</sup>, pe care, semnificativ o regăsim în același perimetru<sup>22</sup> și în zilele noastre.

<sup>20</sup> Denumire dată instanței de apel amintind de cele Zece Table.

Libera practică în profesia de avocat în vremea lui AVRAM IANCU se obținea, ca și intrarea în magistratură, exclusiv în cadrul acestei instanțe supreme din Țara Românească a Transilvaniei<sup>23</sup> aflată la Târgu Mureș.

AVRAM IANCU avea convingerea că Împăratul<sup>24</sup> îi va ajuta pe românii din Transilvania, în contra asupritorilor maghiari. Fiind primit în audiență de Împărat, la Curtea de la Viena, AVRAM IANCU dorea să susțină o pledoarie în favoarea drepturilor multimilenare ale românilor pe aceste meleaguri. Însă nu este ascultat de împărat, care dorea numai să îi acorde o decorație, distincție pe care **Craiul Moșilor** a refuzat-o cu demnitate.

Ulterior, în anul 1852, Împăratul aflat în vizită în Principatul Transilvaniei dorește să stea de vorbă cu AVRAM IANCU despre tensiunile dintre națiunile provinciei. AVRAM IANCU fiind convins că Împăratul nu va lua măsurile potrivite pentru români, a refuzat întâlnirea cu suveranul, ceea ce l-a supărat pe acesta. Această decizie a lui AVRAM IANCU îi va grăbi acestuia sfârșitul, sfârșit pus la cale de serviciile polițienești secrete imperiale, într-un mod mârșav, prin îmbolnăvirea cu o boală netratabilă la acel moment. Contemporanii, au relatat că îmbolnăvirea lui IANCU cu boala netratabilă s-a făcut prin "intermediul" unei femei de la Viena, de către serviciile secrete imperiale.

Dorința împăratului de a sta de vorbă cu AVRAM IANCU denotă marea influență de care se bucura acesta în rândurile românilor, fapt de notorietate chiar și la Viena, la Curtea Imperială.

La 11 Septembrie 1872 va poposi pentru totdeauna la Țebea sub Gorunul lui Horia.

Puțini cunosc Testamentul lui Avram Iancu din 20 Decembrie 1850, prin care lasă întreaga lui avere:

*"să treacă în folosul națiunii, pentru ajutor la înființarea unei Academii de Drepturi, tare crezând că, numai cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii Române".*

Poate că și astăzi, ar fi necesară o ACADEMIE de DREPTURI așa cum și-a imaginat-o AVRAM IANCU, pentru propășirea NAȚIUNII ROMÂNE.

<sup>21</sup> Înființat în 1754 ca for de Apel – Instanță de Apel, unde au mai funcționat: Petre Dobra și Alexandru Papiu Ilarian.

<sup>22</sup> În anul 1754 Tribunalului Suprem al Transilvaniei s-a mutat de la Mediaș la Târgu Mureș, iar din 1826 funcționează în același sediu cu cel din zilele noastre, al actualului Tribunal din Târgu Mureș.

<sup>23</sup> Unde funcționau instituțiile precursorale ale I.N.P.P.A. și I.N.M.

<sup>24</sup> Francisc Iosif I (născut la Viena în 18 august 1830 a trăit până la 21 noiembrie 1916) a fost Împărat al Austriei făcând parte din Casa de Habsburg, el fiind totodată Rege al Ungariei și Boemiei, Rege al Croației, Mare Duce al Bucovinei, Mare Principe de Transilvania, Marchiz de Moravia, Mare Voievod al Voievodatului Serbiei; a vizitat de mai multe ori localități din spațiul actualului teritoriu românesc.

În luna Mai a anului 2013, am avut ocazia să revăd Casa lui AVRAM IANCU de la Târgu Mureș, un loc plin de istorie, acolo unde Avocatul AVRAM IANCU a trăit și a gândit la apărarea drepturilor multiseculare ale națiunii române.

Tot în Mai 2013 am trecut cu emoție și pe la TRIBUNALUL MUREȘ, locul în care și-a desfășurat activitatea profesională Avocatul AVRAM IANCU, personalitate de primă mărime a Istoriei noastre Naționale.

Într-o asemenea evocare, trebuie să amintim că în vremurile tulburi ale României postbelice au fost mulți Avocați, victime ale unei terori dezlănțuite la intersecția a două sisteme geopolitice divergente: *est și vest*, teroare care în unele zone își mai mențin urmările și astăzi.

Printre cei pe care trebuie neapărat să-i mai amintim se numără și cei care succed, într-o enumerare selectivă și nu limitativă:

#### **NICU STEINHARDT** (Nicolae Aurelian STEINHARDT)

Cunoscut ca *Părintele Nicu de la Rohia*, născut în 1912, decedând în aprilie 1989 la Mănăstirea Rohia, din județul Maramureș.

Fost *Avocat în Baroul București*, doctor în științe juridice în 1936 cu o lucrare de lingvistică juridică în planul dreptului constituțional, teză susținută la Facultatea de Drept a Universității din București, lucrare care este și astăzi actuală în modalitatea în care a fost gândită și elaborată. Teza sa de doctorat, este intitulată: "*Principiile clasice și noile tendințe ale dreptului constituțional – Critica operei lui Leon Duguit*". Subliniem un aspect care reliefează importanța lucrării, anume la momentul publicării – anul 1936 – prefața era semnată de celebrul prof. Julien BONNECASE de la Facultatea de Drept din Bordeaux. Lucrarea avea girul unei Comisii examinatoarea formată din profesorii Facultății de Drept din București: Mircea DJUVARA, Paul NEGULESCU, Anibal TEODORESCU, George PLASTARA și Aristide BASILESCU.

Personalitate polivalentă, scriitor, eseist, cunoscut ca și călugăr, teolog – filosof de vocație, în tinerețe a fost în centrul atenției grupului de intelectuali, din care amintim pe Dinu Pillat, Mihai Ralea, Constantin Noica, Mircea Eliade, Arșavir Acterian, etc., frecventând viața literară a capitalei dintre cele două războaie mondiale, în egală măsură cenaclul „*Sburătorul*” condus de Eugen Lovinescu.

Călugărul Nicu de la Rohia a debutat în literatura românească cu un pamflet: „*În genul... tinerilor*” (1934).

Între 1940 – 1944 a fost epurat din redacția „*Revistei Fundațiilor Regale*” din motive rasiale.

După 23 August 1944 a revenit în publicistica literară la: „*Universul literar*”, „*Libertatea*”, „*Viața Românească*” pentru scurt timp, ca din 1947 să fie supus la alte umilințe, fiind epurat de această dată din Baroul București pentru motive de natură politică.

Suportând vicisitudinile istoriei, a urmat o perioadă dificilă, câștigându-și cu greu existența. Arestat în martie 1960 în „*grupul Noica-Pilla*”, condamnat la 12 ani muncă silnică pentru „*crimă de uneltire*”, internat la Jilava și Gherla, beneficiind de amnistierea din August 1964, revine la activitatea sa literară și traduce literatură universală și publică numeroase eseuri. Multe din lucrările sale au apărut postum în ultimile decenii, la stăruințele unor teologi luminați de la Mănăstirea Rohia. Au apărut lucrările scrise de Nicu Steinhardt într-o ediție completă, inclusiv un C.D. care conține un text rostit de acesta în biserica Mănăstirii Rohia.

În 1980 s-a călugărit retrăgându-se la Mănăstirea ortodoxă de la Rohia, unde va rămâne până la sfârșitul vieții, la finele lunii martie a anului 1989.

Subliniem că, întreaga operă teologică, publicată postum, conține elemente de gândire juridică națională și de gândire juridică universală, la confluența cu filosofia dreptului și cu filosofia socială.

**AURELIAN BENTOIU**<sup>25</sup> (1892 – 1962) – Avocat în Baroul București, om politic liberal; deputat, ministru al Justiției între 30 Noiembrie 1939 – 10 Mai 1940. Arestat și condamnat de două ori pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale, în temeiul art. 209 Cod penal, trecând pe la Sighet, Galați, Văcărești și Jilava, unde a și murit la 27 Iunie 1962.

A fost unul dintre Avocații importanți ai Baroului București recunoscut pentru verticalitatea sa în profesie și pentru excepționala pregătire profesională. Orator înăscut, a fost unul dintre respectații Maeștri ai Baroului bucureștean.

**MIRCEA IONESCU – QUINTUS** născut în 1917<sup>26</sup>, Avocat în Baroul Prahova, cunoscut epigramist, om politic liberal, membru al P.N.L. din anii '30.

Personalitate publică, care l-a cunoscut personal pe savantul Nicolae IORGA, participând la cursurile Universității Populare din Vălenii de Munte înainte de tragicul sfârșit la marelui profesor din 27 Noiembrie 1940<sup>27</sup>. Din 1990 la conducerea P.N.L., ca

<sup>25</sup> Mult regretatul maestru Virgil (Puiu) POPOVICI, fost Consilier al Colegiului de Avocați București, ulterior, după 1990 a fost Vice-președinte al Uniunii Avocaților din România, mi-a relatat multe despre personalitatea acestui mare Avocat al Baroului București. Tot Maestrul Puiu POPOVICI mi-a relatat că în peisajul Palatului de Justiție din București, între cele două războaie mondiale era un Avocat, *Cristescu Incident*, care trăia din consultațiile pe care le dădea colegilor săi, în materie de incidente procedurale civile. Cristescu Incident, era fiul lui Gheorghe Cristescu – Plăpumarul (10 oct. 1882 – 29 nov. 1973) fost Secretar general fondator al Partidului Comunist din România (1921 – 1924).

<sup>26</sup> Născut în 18/31 Martie 1917, la Herson, în Imperiul Țarist (astăzi Republica Rusă) – decedat la 15 Septembrie 2017, la Ploiești.

<sup>27</sup> Detalii despre moartea savantului în lucrarea inedită: I. FRIEDMANN – NICOLESCU, „Tragicul sfârșit al lui Nicolae IORGA – Strejnic 28 Noiembrie 1940” Din documentele de acum 70 de ani ale Tribunalului Militar al

vicepreședinte între anii 1990-1992, apoi președinte între anii 1992-2001, iar între 1991 – 1992 a fost ministru al Justiției (Guvernul Theodor Stolojan), Vicepreședinte și Președinte al Senatului între 1996 – 2000. Epigramist de excepție, om de aleasă cultură umanistă.

**Constantin Titel – Petrescu** (1888 – 1956) – Avocat și om politic de stânga, a fondat Liga Drepturilor Omului (1923). Președinte al Partidului Social-Democrat din România (1943-1946) și ministru-secretar de stat în primul guvern Sănătescu (reprezentant al P.S.D. în guvernul de uniune națională, de după 23 august 1944).

**Emil Georgescu** (1929 – 1985), Avocat în Baroul București din 1972 (fost procuror la Mizil și Telega 1952 – 1954, procuror-șef la București 1967 – 1971).

A fost una din vocile inconfundabile de la Radio Europa Liberă.

Sora acestuia, Ileana Georgescu, era căsătorită cu Avocatul bucureștean Edwin Oliver Konerth<sup>28</sup> (originar din Orăștie, născut în martie 1933) membru în Colegiul de Avocați al Municipiului București și al Județului Ilfov. Ileana Georgescu și Edwin Oliver Konerth pleacă în Germania Federală prin 1983.

Edwin Oliver Konerth (mama sa era din familia von Riebel) era un pasionat jucător de șah la cluburile din România, obținând titlul de Maestru al Sportului. Ulterior în Germania (inițial în zona americană a Berlinului) a fost antrenor de șah pentru copii și jurnalist sportiv.

**LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU** a trăit între 1900 – 1954, a fost Avocat în Baroul București, om politic de stânga, înscris în Partidul Comunist din România încă din anul 1919.

A fost Avocatul membrilor de frunte din P.C.R. în diverse procese din anii '30 – '40. Participă la acțiunea împotriva Mareșalului Ion Antonescu, de la 23 August 1944. Face parte din delegația României la semnarea Armistițiului cu U.R.S.S. și la semnarea Tratatului de Pace de la Paris, ulterior este Ministru al Justiției.

A făcut parte și dintr-o delegație a P.C.R., care în 1922 a participat la Congresul Cominternului, unde îl cunoaște personal pe Vladimir Ilici (Ulianov) LENIN, iar în 1928 a participat din partea P.C.R. la Congresul Cominternului, ca membru în Comitetul Central al Partidului.

Are o viață tumultuoasă, a fost arestat pentru activități comuniste înainte de 23 August 1944, a fost deputat din partea Blocului Muncitoresc Țărănesc în 1931.

În 1948 este arestat de "*tovarășii de drum*" și este executat în 17 Aprilie 1954 în închisoarea Jilava, la capătul unui proces controversat, până astăzi neelucidat complet.

Comandamentului Militar al Capitalei, Editura LIBERTAS, Ploiești, 2010. (această lucrare este menționată în „Prezentarea monografică și catalog – EDITURA LIBERTAS” de Paul D. POPESCU, poziția 155, pag. 67, Ploiești, Ed. Libertas, 2011.).

<sup>28</sup> Fost procuror în Județul Teleorman.

Procesul Pătrășcanu a făcut și obiectul unei cercetări a unei „comisii de partid” în anii '65 - '66.

A fost cumnat cu Avocatul PETRE PANDREA din Baroul București. PETRE PANDREA a fost și Decan al Baroului, însă era de altă orientare politică, sau cel puțin i s-a atribuit o altă viziune politică.

**NICOLAE TITULESCU** s-a născut la 4 Martie 1882 în Craiova și a trăit până la 17 Martie 1941 murind la Cannes<sup>29</sup>. Este unul dintre Avocații români care au îmbrățișat cariera diplomatică, fiind Ministru al Afacerilor Străine, ajungând pe fotoliul de Președinte al Ligii Națiunilor.

Era fiu de Avocat (ca și savantul Nicolae IORGA), studiile de Drept le-a făcut la Paris, obținând doctoratul cu o interesantă teză „Essai sur une théorie des droits éventuels”. Din 1905 profesor de Drept la Universitatea din Iași, iar din 1907 profesor la Facultatea de Drept de la Universitatea din București.

În 1912 este ales deputat pe listele Partidului Conservator-Democrat condus de un alt Avocat, anume de Take Ionescu, care a fost Decan al Baroului București. În anul 1917 este în Guvernul lui Ion I. C. Brătianu în calitate de Ministru al Finanțelor. Între 1928 – 1936 a fost de mai multe ori Ministru al Afacerilor Străine.

Din 1921 este delegat permanent al României la „Liga Națiunilor” de la Geneva, fiind ales de două ori (1930 și 1931) Președinte al acestei prestigioase organizații internaționale, precursora O.N.U.

NICOLAE TITULESCU, la Craiova a fost coleg de liceu cu viitorul Episcop Săvulescu.

Fiul Episcopului Craiovei, a fost Avocatul doctor în Drept la Paris, NICOLAE SĂVULESCU pe care l-am cunoscut personal înainte de 1982.

Avocatul Nicolae Săvulescu<sup>30</sup> a fost epurat din Baroul București fiindcă avea studii doctorale în străinătate.

Acest periplu nu-l pot încheia fără a mai aminti câteva personalități ale avocaturii, contemporani cu noi.

Este plină de semnificații numirea în fruntea unei instituții nou create în România de după 1989, AVOCATUL POPORULUI a unor Avocați de carieră: PAUL MITROI<sup>31</sup> din Baroul București și VASILE GIONEA.

<sup>29</sup> Avocatul Petre Pandrea, fost Decan al Baroului București, susține că moartea lui Nicolae TITULESCU ar fi survenit în localitatea Souvrettes în Elveția.

<sup>30</sup> Avocatul Nicolae SĂVULESCU, care a locuit în centrul vechi, pe str. Șepcari, era căsătorit cu mătușa Avocatului bucureștean Paul PREDESCU (născut la 4 August 1924 – decedat în 2003).

<sup>31</sup> Născut la 6 Iulie 1937.

Nu pot să nu amintesc că VASILE GIONEA a fost avocat la Brașov, calitate în care era, fondator și membru al Cercului Juridic Transilvan<sup>32</sup> care edita GAZETA JURIDICĂ A TRANSILVANIEI. Gazeta în numărul din Octombrie 1944 rememorează Procesul Memorandiștilor, o altă tragedie românească din Transilvania ocupată samavolnic de austro-ungari. Cercul Juridic Transilvănean în 1944 număra printre – fondatori și colaboratori – 48 de Avocați, iar dintre magistrați amintim pe profesorul Salvator BRĂDEANU de la Consiliul Legislativ.

Nu vom opri enumerarea, la acești Avocați, amintindu-i și pe cei care au fost vremelnic Prim-miniștri în guvernele post-belice ale României.

**PETRU GROZA** născut la 7 Decembrie 1884 la Băcia, în Județul Hunedoara — a decedat la 7 Ianuarie 1958 în București. A fost Avocat, Prim-ministru între 1945 – 1952, Președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, în fapt șef al statului, între 2 Iunie 1952 și 7 Ianuarie 1958.

Personalitate marcantă a Transilvaniei, a fost Avocat în Lugoj și Deva, iar în *Lexiconul personalităților Ardealului* din 1928<sup>33</sup> îi este "alocat" un spațiu mai mare decât altor Avocați și oameni politici din această provincie multisecular DacoRomânească.

Participant la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, este cel mai tânăr ministru în Guvernul Marelui Mășalului Averescu, ca Ministru de Stat între 16 Aprilie și 13 Decembrie 1921, iar între 1926 – 1927 a deținut portofoliul Lucrărilor Publice și pe cel de Ministru de Stat. A fondat în 1933, organizația-partid Frontul Plugarilor, al cărui Președinte a fost până în 1953 când s-a desființat. A participat în 1943 la formarea Frontului Național Antihitlerist, împreună cu Partidul Comunist Român (P.C.R.), Uniunea Patrioților și MADOSZ (formațiune muncitorească a minorității maghiare din România).

Suportă privațiuni ale regimului autoritar antonescian, fiind arestat la Malmeson (în București, pe Calea Plevnei, închisoare militară), perioadă pe care o va relata în volumul ÎN UMBRA CELULEI (volumul are un moto interesant: *luminile în tenebre lucesc*). A participat cu Frontul Plugarilor la constituirea (1944) Frontului Național Democrat, alianța politică controlată preponderent de Partidul Comunist, a fost Vice-prim-ministru în guvernele Sănătescu și Rădescu.

Orașul Ștei, din județul Bihor, a purtat între 1958 – 1990 numele de *Orașul Dr. Petru Groza*, fiind unicul centru urban din România care a purtat numele unui Avocat.

<sup>32</sup> Printre fondatori și colaboratori, descoperim pe Avocatul bucureștean Nicolae BACIU, care a trecut Dunărea înnot pentru a trece în *Lumea Liberă* (amic cu un Avocat contemporan nouă, din Baroul București, regretatul Mihnea Marmeliuc, fost Ministru al Muncii în cele două guverne Petre Roman, de după 1989; tatăl acestuia fiind deputatul Dimitrie Marmeliuc în primul Sfat al Țării delegat din partea Cernăuțului. Autorul acestei evocări substituindu-l pe Avocatul Mihnea Marmeliuc, am fost Avocatul lui Nicolae BACIU într-o cauză având ca obiect asigurare de dovezi.).

<sup>33</sup> În limba maghiară, lucrare tipărită la Oradea.

Statuia Avocatului Dr. Petru GROZA a fost amplasată în Cartierul Cotroceni, în perimetrul din vecinătatea Facultății de Medicină și Farmacie (vis-a-vis de locul în care a fost asasinat Primul Ministru al României Armand CĂLINESCU).

**ION GHEORGHE MAURER**, Avocat și om politic de stânga s-a născut la 23 Septembrie 1902 în București, unde a decedat la 8 Februarie 2000, Prim-ministru al Republicii Populare Române și al Republicii Socialiste România în perioada 1961 – 1974, Președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române între 11 Ianuarie 1958 – 21 Martie 1961.

Membru al Partidului Comunist din România din 1937, între 1947 – 1951, a fost Președinte al Comitetului Olimpic Român.

Este membru titular al Academiei Române din 1955, a fost primul director fondator al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române. În guvernul Petru Groza a fost Subsecretar de Stat la Ministerul Comunicațiilor și Lucrărilor Publice, a făcut parte din delegația care a participat la Conferința de Pace de la Paris. A fost Ministru de externe în 1957 în guvernul Chivu Stoica, în 1958 a fost Președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale (șef al statului), membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.R. din 1960, a condus cinci guverne succesive între 21 Martie 1961, până în 28 Martie 1974.

A fost coleg și apropiat de unul dintre Vice-Președinții Colegiului de Avocați ai Municipiului București și Județului Ilfov, maestrul Avocat ION PORA.

Vom reaminti numele unor personalități ale culturii și civilizației acestui perimetru DacoRomânesc care au fost Avocați<sup>34</sup>: Vasile LASCĂR, Nicu IORGA (tatăl savantului Nicolae IORGA), Barbu ȘTEFĂNESCU – DELAVRANCEA, Titu MAIORESCU, Iuliu MANIU, scriitorul și poetul Demostene BOTEZ (fost Președinte al Uniunii Scriitorilor), Primarul și Prefectul Bucureștiului Emmanuel PROTOPODESCU – PACHE, Take IONESCU, Grigore TRANCU – IAȘI, dr. Traian POPOVICI Primarul erou din Cernăuții celui de al doilea Război mondial, Dem. DOBRESU, Wilhelm FILDERMAN, Mircea MANOLESCU, Nicolae BĂLĂNESCU, Traian VUIA, actorii Grigore Vasiliu – Birlic, Victor OJOG, Paul Vlachide<sup>35</sup> și mulți alții pe care îi voi aminti în viitoare cronici.

Cei evocați în cele ce preced au avut sau mai au încă în diverse locuri busturi sau statui, iar numele altora se regăsește în nomenclatorul străzilor, ori numele lor este fala unor instituții de învățământ superior juridic care le poartă numele.

Realitatea ne demonstrează că evenimentele istorice și patimile lumești fac ca numele unor Avocați să fie controversate, atunci când aceștia devin persoane publice, însă personalitățile Baroului rămân dăltuite în BRONZUL PROFESIEI ca Maeștri nemuritori, ca OAMENI între OAMENI.

<sup>34</sup> Prezentul eseu are la bază informații din documente inedite, din relatările unor colegi, din selectarea-gruparea unor informații de pe internet, grupate tematic și interpretate critic.

<sup>35</sup> Paul Combotecla-Vlachide.

Nu-l voi uita nici pe contemporanul nostru, din Baroul București, pe care îl întâlnim adesea în Palatul de Justiție – Avocatul **LEON IANCOVICI** – fiindcă avem plăcuta surpriză, să-i descoperim chipul pe o emisiune filatelică a administrației poștale americane, fiind primul român în viață și primul Avocat român care apare pe o astfel de emisiune filatelică. Este românul care în anul 2008 a obținut cea mai importantă distincție internațională la o expoziție filatelică.

În urmă cu câțva timp, aflându-mă în Cetatea de scaun de la Târgoviște, am revăzut o casă de sfârșit de Secol XIX, început de Secol XX, casa Avocatului **LĂZĂRICĂ PETRESCU**, în plin centru al urbei, care la momentul edificării era cea mai modernă din casă din oraș, găzduind pe membri Dinastiei Regale Române.

Casa acestui Avocat, este legată de evenimente ale istoriei naționale, în 1902, cu ocazia manevrelor regale, aici au locuit altelele lor Prințul FERDINAND al ROMÂNIEI și Principesa MARIA.

Informația istorică o am din anul 1985 de la protagonistul unui celebru proces, Dumitrache Bucur Gheorghe<sup>36</sup>, din Comuna Ulmi, a Județului Dâmbovița. În casa acestuia s-a declanșat *Procesul din 1936* de la Brașov, avându-l ca "personaj principal" pe Nicolae CEAUȘESCU.

Unul dintre Avocații din acest proces, era avocatul LĂZĂRICĂ PETRESCU din Târgoviște, proprietarul casei mai sus amintite.

Procesul de la Brașov din 1936, era judecat sub stare de asediu. Astfel că, jandarmii nu i-au permis Avocatului LĂZĂRICĂ PETRESCU să coboare din tren în gara Brașov, ca să meargă la proces. Acesta a fost pus în situația de a coborî la următoarea stație de cale ferată și să meargă la Brașov cu trăsura.

### **Hurmuz Aznavorian**

A fost un Avocat de excepție, apreciat de contemporani. A avut o pregătire juridică notabilă, dublată de talent oratoric și de o inteligență ascuțită.

Hurmuz Aznavorian a fost trimis la canal și a murit în închisoare, necunoscându-i-se mormântul.

În lista celor care au fost Avocați consemnăm pe Mihail Kogălniceanu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Mihail Sebastian, Grigore Periețeanu, Istrate Micescu, etc.

Nu voi înceta să spun că trăim într-o lume condusă de Avocați. Lumea de astăzi are în frunte avocați de carieră, care înainte de a fi consacrați de politică în istoria culturii

---

<sup>36</sup> Dumitrache Bucur Gheorghe a fost în perioada postbelică unul din directorii Rezervelor de Stat agricole; a fost unchiul fostei Vicepreședinte a Tribunalului Dâmbovița (din anii '80) Elena ANDOR.

și civilizației umanității, au fost înscriși în Barou, unde s-au format ca luptători pentru Dreptate, Adevăr și Justiție, pentru Drepturile Fundamentale ale Omului.

Îi amintim pe colegii noștri de breaslă, Avocații: BARACK OBAMA – Președintele S.U.A., împreună cu Prima Doamnă a Statelor Unite, de asemenea Avocat, DIMITRI MEDVEDEV – fost Președinte al Federației Ruse și Prim Ministru al Rusiei, NICOLAS SARKOZY – fost Președinte al Republicii Franceze, LECK KACZYNSKI – fost Președinte al Republicii Polonia (cu un tragic sfârșit, ca și istoria tragică a Poloniei), Președintele Republicii Ungare JANOS ADER, Nelson MANDELA, etc.

Lista personalităților din Avocatura mondială poate continua cu Caroline Kennedy (fiica fostului Președinte al S.U.A., J. F. Kennedy), Hillary Clinton (Secretar de Stat în administrația Barack Obama, fost senator de New York din partea Partidului Democrat, fostă Primă Doamnă a S.U.A.), Christine Lagarde (Avocată de origine franceză, este prima femeie care ocupă funcția de director general al Fondului Monetar Internațional, în 2009, Lagarde a fost desemnată de ziarul britanic Financial Times cel mai bun ministru de finanțe din zona euro).

Nu o putem uita în enumerarea noastră pe Președinta celui mai puternic „stat continent”, India, din perioada 2007 – 2012, doamna Avocat Pratibha Patil. Una dintre cele mai mari puteri economice ale lumii, cu peste un miliard de locuitori, dotată cu arme nucleare, a fost condusă de o femeie Avocat, de 78 de ani, prima femeie care a ocupat această funcție în India. A câștigat alegerile prezidențiale din 2007, cu 65% din voturi, rezultat surprinzător, fiindcă a fost aleasă într-o țară unde discriminarea femeilor este încă larg răspândită.

Unul dintre cei mai importanți prozatori europeni a fost Franz Kafka<sup>37</sup>(scriitor de limbă germană), originar din Praga, unde există o interesantă Casă memorială-muzeu. Cel care a influențat literatura modernă, în scurta sa existență, a fost Avocat și doctor în drept.

Lista ar putea continua la nesfârșit, într-un număr viitor al revistei vom continua periplul nostru.

Alături de acești celebri colegi, care fac Istoria Lumii, am încercat să creionez biografiile avocaților din perimetrul DacoRomânesc.

Încheiem acest scurt eseu cu convingerea că Avocații vor avea în evoluția societății și în viitor un rol determinant.

\*

\* \*

---

<sup>37</sup> 3 Iulie 1883, Praga – 3 Iunie 1924, Viena.